

VAN **SAFE** NAAR
BRAVE
SPACES

Reyhan Görgöz

Inclusief een heel team van fantastische medeonderzoekers: Peter Cristiaensen, Raf Debaene, Denoix Kerger, Christophe Scheire, Bart Van Bouchaute en Alexander Van Leuven

HOME

OVER ONS

PROJECTEN

DOSSIERS

CONTACT

DOSSIERS

- Wonen ○
- Onderwijs ○
- Politie en Justitie ○
- Racisme ○
- Geluk ○
- Jeugdwelzijnswerk ○

ZONE(N)050

ZONE(N)050 is een **documentaire** van Parcoeur over een groep jongeren die elkaar ontmoeten in het Keizerpark of op het Centrumplein in Ledeberg: 'politiezone 050'. Over sommige van hen wordt gezegd dat ze drugs gebruiken, dat ze dealen, dat ze feiten plegen... Een eenzijdig verhaal.

In 'ZONE(N)050' krijgen deze jongeren een stem en vertellen ze de andere kant van het verhaal. Over de problemen waar zij mee te maken hebben, over hoe moeilijk het kan zijn om op te groeien en op het juiste pad te blijven, over hun dromen. Even eenzijdig, even waar.

Parcoeur is een project van vzw Stappen waarin jongeren op een creatieve manier aan de slag gaan met hun levensverhaal. Met steun van Stad Gent, vzw Stappen en vzw Jong

BORGERHOUT

Jongeren stellen zelf De Droomhut op Spoor Oost voor, waar ze gaan brainstormen over hun stad

“Het is goed dat er nu echt naar ons wordt geluisterd”

Op Spoor Oost werd zaterdag De Droomhut feestelijk ingehuldigd door schepenvan Jeugd Jinnih Beels (sp.a), waarna Antwerpse jongeren die het project mee bedachten bezoekers een rondleiding gaven. Filip Balthau van jeugdorganisatie JES, die coördinator is van het project, zag dat het goed was.

Voor De Droomhut begon het allemaal in 2015. “Jongeren met verschillende achtergronden vonden dat er iets moest worden gedaan aan de verbeelding in deze stad. Bovendien was het hoog tijd dat er niet alleen over, maar ook mét jongeren werd gesproken. Het resultaat was J100, een samenwerking tussen elf organisaties zoals Kras, Chiro, scouts, Formaat, StampMedia en JES”, vertelt Balthau. “Wat later zaten we samen met de burgemeester, de politietop en de schepenvan Jeugd en Sociale Zaken. Toen werd besloten dat er een plek moest komen waar jongeren konden nadenken over een betere stad. Sommigen liggen wakker van het klimaat, terwijl anderen bezig zijn met de relatie tussen politie en jongeren of de aanpak van racisme en discriminatie.”

In april 2018 werd het nodige geld vrijgemaakt en op Spoor Oost de eerste steen van De Droomhut gelegd, die op duurzame wijze werd gebouwd door Atelier Recup. Het ziet er aan de buitenkant uit als een klein broertje van de oude watertorens van de NMBS aan Schijnpoort en binnen be-

De futuristisch uitzieende hut werd zaterdag geopend. Inzet: Een deel van de J100, de jongeren die gaan brainstormen over de stad. FOTO'S: JAN VAN DER PEIRRE

vinden zich cirkelvormige banken, perfect voor 'droomsessies', debatten met onder meer beleidsmakers en kunstenaars en het concreet uitwerken van projecten.

De Droomhut is nog niet helemaal af.

“Het grootste stuk van het dak moet er nog op, zodat we pas volgend jaar echt kunnen opengaan.”

Samir (25), Mohammed (26) en Fatiha (21) uit Antwerpen-Noord en Ekeren maken deel uit van J100 en zetten

mee hun schouders onder De Droomhut. “Het is niet alleen superbelangrijk dat verschillende maatschappelijke thema's aan bod komen en dat jongeren een stem krijgen, maar vooral dat er daarna ook dingen worden gerealiseerd”, zegt Fatiha. “Ik wil graag werken rond de evolutie van racisme.”

Mohammed: “Zelf vind ik discriminatie op straat, door de politie of op het werk een punt dat aandacht verdient. En het is goed om te weten dat er nu naar ons geluisterd wordt, dat dingen bespreekbaar zijn en we als volwaardige partners worden aanzien.”

Samir sluit zich daar bij aan. “Door hier te praten met politici en politiegagenten zullen we elkaar beter leren kennen. Hopelijk met als conclusie dat, al zitten er overal wel een paar rotte appels, alle partijen uiteindelijk allemaal het beste voor Antwerpen willen. Samen staan we sterker. En men mag één ding niet vergeten: Jongeren zijn de toekomst, niet de huidige generatie politici.”

Fatiha: “Het ook belangrijk dat Antwerpse jongeren gewoon een plek hebben waar ze kunnen samenkomen om te brainstormen en bekijken wat ze zelf voor de stad kunnen betekenen. Ik ben dan ook blij dat er in De Droomhut werd geïnvesteerd en we er nu inzitten. Dat is alvast één droom die nu al is uitgekomen.”

MISCHA BLUDTS

Een van de vele ideeën van de eerste J100-top was een eigen plek. Een veilige plek om elkaar te ontmoeten en te discussiëren. Een plek om te dromen. Een boomhut bijvoorbeeld. Want dat missen stadskinderen wel. En bovendien, als je wat hoger zit, kan je de stad overschouwen. Hoog en droog kan niemand je lastig vallen. Iets groots kan ook niet zomaar verwijderd worden. Net zoals de stem van jongeren nooit mag verwijderd worden uit het maatschappelijke debat.

www.jesantwerpen.be

Achraf

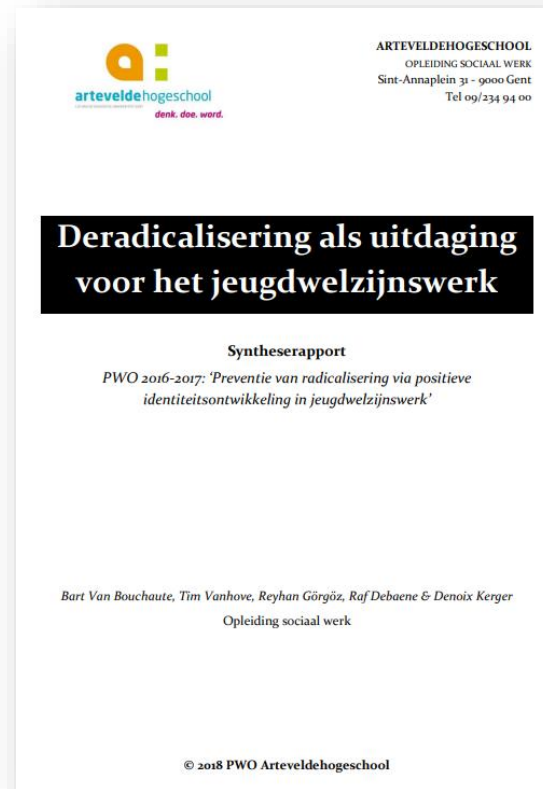

Mohssine

Jongeren en het radicaliseringsbeleid

- Eerder **focussen op sociaal onrecht** dat jongeren ervaren in plaats van hen te zien als mogelijke problemen voor de veiligheid in de samenleving
- Het **serieus nemen van drempels** die jongeren ervaren in een context van polarisatie
- **Structurele benadering** in plaats van een individualiserende benadering
- **Nood aan meer experimenteerruimte** voor jongeren in plaats van het meer en meer inperken en controleren van ruimtes voor jongeren

Je stem in publiek laten horen!

Verstoren van de bestaande orde vanuit het principe van gelijkheid

WAT VERSTAAN WIJ DAN WEL ONDER POLITISERING?

Politisering zijn alle initiatieven die mensen nemen om bepaalde kwesties 'publiek te maken'. Alle acties die zij ondernemen om vormen van onrecht waar ze tegenaan botsen onder de aandacht te brengen en in het publieke debat te gooien.

Jacques Rancière

- Elke bestaande orde of samenleving houdt onvermijdelijk ongelijkheid, uitsluiting en onrecht in
- Politisering:
  - **Momenten** waarop mensen de bestaande orde **verstoren**
  - vanuit het principe dat in een democratie **iedereen gelijk** is aan om het even wie
  - en iedereen dus **een stem** kan hebben in het gesprek over de samenleving
- **Enerzijds**: er is een kloof tussen principe van 'gelijke burgers' en de situaties van 'tweederangsburgers'
- **Anderzijds**: jongeren willen meedenken en -beslissen over kwesties die hun aanbelangen, hun toekomst

“Mensen die normaal gezien enkel als voorwerp van politiek gezien worden, beginnen zelf na te denken, stellen zich vragen en gaan zich moeien met de gang van zaken. Ze voelen zich gelijk als om het even wie om mee te denken en mee te bepalen hoe we de samenleving vorm geven.”

Kansen...

... voor jeugdwerkorganisaties:

versterken positie van jongeren in kwetsbare situaties

...voor andere organisaties, bedrijven en overheden:

Jongeren hebben **een inbreng** over hun eigen leven

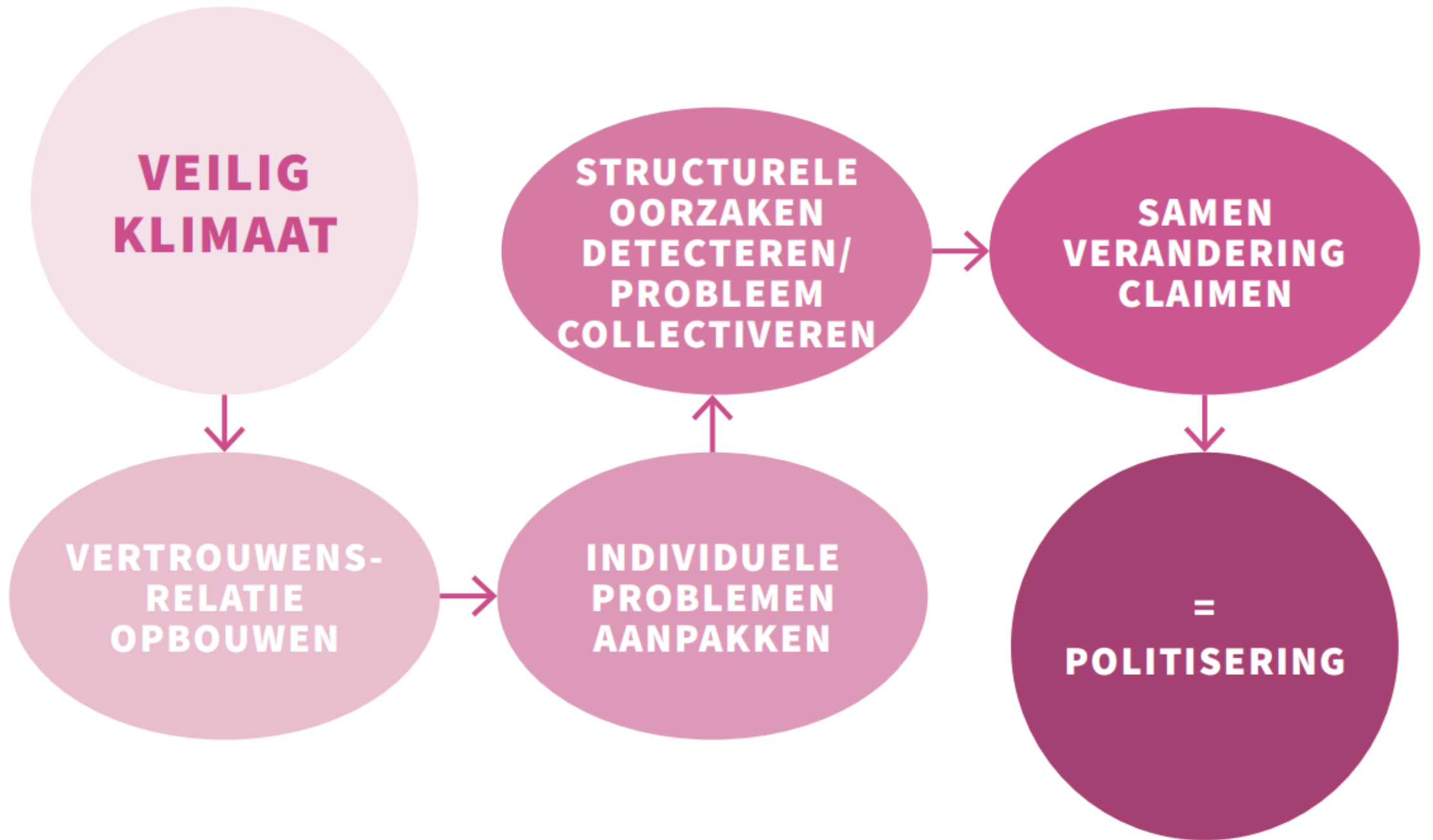
“Jongeren hanteren een andere taal, met andere regels. Wij vinden het belangrijk ‘hun’ manier ook rechtstreeks te laten klinken bij beleidsmakers” (medewerker vzw Jong)

...voor de brede samenleving:

betrokkenheid van medeburgers groeit

Om nog even in het Engels te blijven (nog steeds uit diezelfde publicatie): je vertrekt van de **power from within**, het aanboren van de eigen kwaliteiten binnen de veilige omgeving. Dan gebruik je de **power with**, steun van vriendinnen, maar ook ouders, familie, vrienden. Zo ontwikkel je een **power to**, de moed om je stem te laten horen en een rol op te nemen in de samenleving.

Safe space

- **Oorsprong**
  - Activisme
  - Beschermingslogica: vrijwaren van gemarginaliseerde groepen van geweld en intimidatie
- **Achter gesloten deuren**
  - Veiligheid en comfortabel voelen als doel
  - Onder gelijken, support
  - Ruimte voor empowerment
- **Veiligheid** door een specifieke ruimte of relatie
- Kan een **permanente** ruimte zijn of een **tijdelijke** omstandigheid om naar buiten kunnen te treden
- **Kanttekeningen**: segregatie, exclusiviteit, comfort als normaliteit, volledig safe onmogelijk, eerder safe genoeg

“ Een plek waar we gaan studeren. Een plek waar we ons kunnen terugtrekken als het thuis niet goed gaat. Een plek waar we met onze vrienden samenkomen omdat het thuis niet kan. Een plek waar we iemand in vertrouwen kunnen nemen als we het moeilijk hebben. Een plek waar allerlei activiteiten hun plek kunnen vinden en iedereen initiatief kan nemen. Een toegankelijk huis, met professionele begeleiders en hulpverleners, aanwezig en aanspreekbaar. Een plek waar altijd geluisterd wordt zonder te beoordelen, waar altijd hoop is en perspectief wordt gezocht. Gebaseerd op één oersterk fundament: vertrouwen en nabijheid. Kortom, een plek om te chillen en nog veel meer.

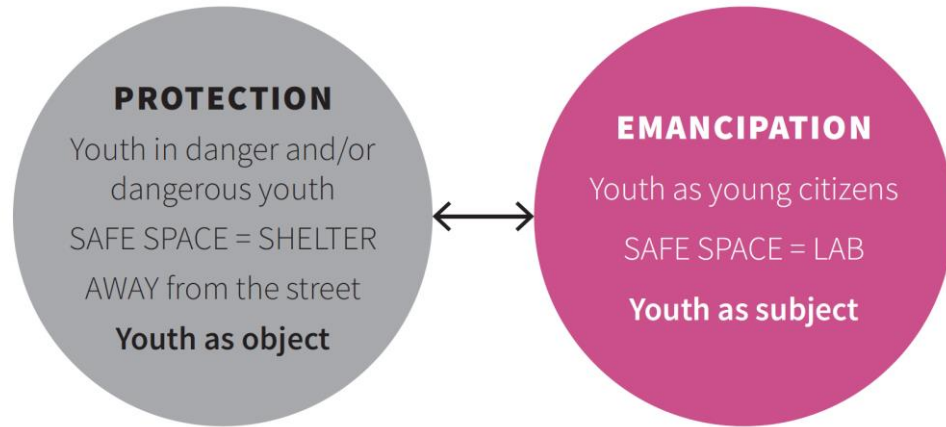
Brave space

- De deur op een kier / de deur van de safe space waait **open**:
  - Van veilig tegenspraak organiseren
  - Naar onrecht publiek maken
- Labo voor constructieve **onenigheid**
- Emancipatiegedachte: de ongelijkheid in de samenleving **aanvechten** door het onrecht dat mensen ervaren in de **openbaarheid** te brengen
- Eisen dat de **samenleving verandert** en niet dat het individu zich aanpast aan wat in de samenleving als 'normaal' wordt beschouwd

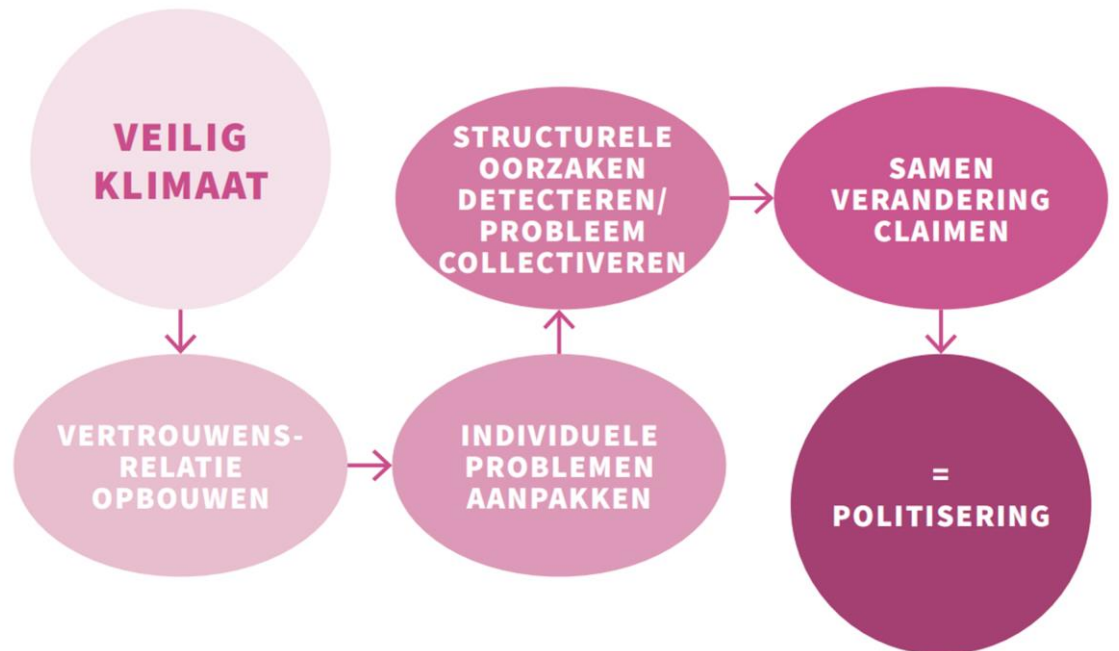
Een 'echte' safe space
is ook een springplank
waar jongeren
voldoende moed putten
om ... te springen.

Enkele aandachtspunten

Verhouding safe en brave: geen OF OF verhaal

INTERNE DIMENSIE	EXTERNE DIMENSIE
Safe space	Brave Space
Afgeschermd, safe	Unsafe
Comfort	Discomfort
'Gelijken' onder elkaar: wat willen we?	Een wereld van ongelijkheid en onrechtvaardigheid: hoe pakken we dat onrecht aan?
Doel is ondersteunen, erkenning geven, bewust worden, leren, delen.	Doel is veranderingsgericht: publiek maken, politiseren.

Posities en rollen van jongeren en begeleiders

- Van 'voor', naar 'samen met' en 'door' jongeren:
gedeelde verantwoordelijkheid & gedeeld verhaal
- Belang van **gelijkwaardige** posities, jongeren hebben een gelijke stem
- In de **praktijk**:
  - Belang van transparantie
  - Belang van een goede vertrouwensrelatie
    - Binding onder jongeren en met professionals als draagvlak
    - Ondersteuning en motivatie tijdens het proces
    - Vangnet bij mislukking of negatieve ervaringen
  - Veel vraag naar en nood aan sturing op strategie, inhoud en methodiek

Safe en brave zijn geen copy/paste-methodieken

- Is eerder een **ingesteldheid**: let op met top-down invoeren
- Veiligheid is een **relationeel** begrip, dit vraagt om **engagement** van de organisatie, professionals, maar ook van jongeren
- Brave is niet zonder **risico**: spanningen, conflicten, nervositeit bij managers, lokale overheden en beleidsmakers

Emancipatie

- Safe en brave spaces kunnen **emanciperend werken**:
  - Van jongeren ondergaan hun toekomst versus jongeren zijn actoren in hun eigen toekomstverhaal
  - Via gedeelde identiteiten en coalities

“Ik zat in een moeilijke identiteitscrisis. Ik voelde me hier niet meer thuis omdat niemand me accepteerde. De maatschappij had me opgegeven. Toen kwam ik in contact met de oprichters van Safe Space. Ze hebben me altijd gesteund zonder te oordelen en me zelfvertrouwen teruggegeven en bovenal me van deze maatschappij laten houden waardoor ik mijn toekomst hier weer zag” (jongere Safe Space vzw)

- Let op voor ‘wij gaan jou emanciperen’

Meer informatie

Reyhan.gorgoz@arteveldehs.be

[Beleidsgericht en politiserend werken | Arteveldehogeschool Gent](#)

